

Sygn. akt I C 1066/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Orlik-Seligowska

Protokolant: sekr. K. R.

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2016 r. we Włocławku

na rozprawie sprawy

z powództwa L. K.

przeciwko G. K.

o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda L. K. na rzecz pozwanej G. K. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód L. K. w pozwie złożonym do tutejszego Sądu w dniu 10 kwietnia 2015 r. wniósł o zwolnienie spod egzekucji prowadzonej w sprawie Km 153/15 przez komornika W. W. (1) (obecnie jego zastępcy M. Ś.) połowy niewydzielonej części nieruchomości położonej we wsi J., gmina C. stanowiących działki oznaczone geodezyjnie nr (...) oraz o zasądzenie od pozwanej G. K. kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że gospodarstwo rolne położone we wsi J. gmina C. do 11 czerwca 1979 r. stanowiło własność S. i S. małżonków K.. Powierzchnia gospodarstwa wynosiła 9,01 ha i była zapisana w rejestrze gruntów jako działki nr (...). W dniu 11 czerwca 1979 r. umową przekazania gospodarstwa rolnego następcy połowa przedmiotowego gospodarstwa została przekazana G. i E. małżonkom K.. Skutkiem zawartej umowy małżonkowie K. otrzymali prawo własności do gruntów rolnych do powierzchni 4,505 ha i prawo własności do 1/2 udziału w siedlisku (budynku mieszkalnym) i budynkach gospodarczych składających się na gospodarstwo rolne. Pozostałą część gospodarstwa rolnego stanowiącą własność S. K. (1) nabyli w drodze dziedziczenia ustawowego jej synowie L., W. i E. K. (1), co stwierdził Sąd Rejonowy we Włocławku postanowieniem z dnia 24 maja 2010 r. sygn. akt I Ns 94/10. Powód w uzasadnieniu swojego stanowiska odniósł się również do sposobu procedowania w sprawie I Ns 165/02 dotyczącej podziału majątku wspólnego G. i E. małżonków K., gdzie w jego ocenie orzekł ponad żądanie wniosku G. K. i podzielił całe gospodarstwo rolne traktując je wbrew dowodom znajdującym się w aktach sprawy jako majątek wspólny byłych małżonków G. i E. K. (1). W rzeczywistości do ich wspólnego majątku w ocenie powoda należą grunty rolne przekazane im na podstawie umowy przez S. K. (2) o powierzchni 4,505 ha oraz grunty nabyte w czasie trwania wspólnoty majątkowej o powierzchni 6,73 ha (działki nr (...)), tj. razem nieruchomości o powierzchni 11,235 ha, które należały do ich majątku wspólnego. Ponadto na ich majątek wspólny składa się udział w prawie własności do połowy siedliska i zabudowań gospodarczych spornego gospodarstwa rolnego. Generalnie powód twierdził, że Sąd Rejonowy błędnie dokonał podziału majątku wspólnego G. K. i E. K. (1) w sprawie sygn. akt I Ns 165/02. Zakwestionował też prawomocność orzeczenia w sprawie I Ns 783/13 dotyczącej skargi o wznowienie postępowania w sprawie I Ns 165/02

Sądu Rejonowego we Włocławku. Wskazał, że jego pismo procesowe absolutnie nie stanowi skargi na czynności komornika sądowego.

Postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. oddalono wniosek o zabezpieczenie roszczenia.

Pozwana G. K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (vide protokół z rozprawy z 8 lipca 2016r.).

Sąd ustalił, co następuje:

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym we Włocławku W. W. (1) (obecnie jego zastępca M. Ś.) prowadzi pod sygn. akt Km 153/15 postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela G. K. przeciwko dłużnikowi E. K. (1) w zakresie egzekucji z nieruchomości będących własnością dłużnika, w szczególności działek gruntu położonych w miejscowości (...) gmina C. o nr 76/2 i 89 o powierzchni 6,73 ha, dla których w Sądzie Rejonowym we Włocławku prowadzona jest księga wieczysta (...), działki nr (...) o powierzchni 00.18.98 ha i udziału w wysokości 1/2 części w nieruchomości stanowiącej działkę gruntu oznaczoną nr 91/6 o powierzchni 01.12.00 ha, dla której Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi Zbiór Dokumentów Zd 1646. Egzekucja dotyczy należności zasądzonych na rzecz wierzyciela G. K. od dłużnika E. K. (1) w prawomocnym postanowieniu Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 19 maja 2011 r. o podział majątku wspólnego sygn. akt I Ns 165/02 tj. należności głównej wynikającej z punktu IV postanowienia Sądu w wysokości 58.659,30 zł, odsetek ustawowych od ww. kwoty liczonych od 11 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, należności głównej wynikającej z punktu V przedmiotowego orzeczenia w wysokości 1.750 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty liczonych od 11 lipca 2012 r., kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł wynikających z punktu XII orzeczenia i kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości i wezwanie do zapłaty należności E. K. (1) odebrał w dniu 19 marca 2015 r. O toczącej się egzekucji z ww. nieruchomości L. K. dowiedział się od swojego brata E. K. (1) w dniu 23 marca 2015 r. Pozew o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji został złożony w dniu 10 kwietnia 2015 r., z zachowaniem miesięcznego ustawowego terminu.

(dowód: okoliczności bezsporne, a nadto dokumenty w aktach komornika sądowego W. W. (1) przy Sądzie Rejonowym we Włocławku sygn. akt Km 153/15, dowód nadania pozwu – k. 6)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 19 maja 2011 r. Sąd Rejonowy we Włocławku dokonał podziału majątku wspólnego G. K. i E. K. (1). Sąd ten ustalił, że skład majątku wspólnego małżonków K. wchodzi:

1. prawo własności nieruchomości położonej w J. stanowiącej działkę oznaczoną geodezyjnie nr (...) o powierzchni 06.73.00 ha, dla której w Sądzie Rejonowym prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr (...);
2. prawo własności nieruchomości położonej w J. oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 07.11.00 ha, dla której Sąd Rejonowy we Włocławku nie może stwierdzić, czy jest urządzona księga wieczysta lub prowadzony zbiór dokumentów;
3. prawo własności nieruchomości położonej w J. oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 00.23.00 ha na mapie bieglego geodety E. K. (2) z dnia 13 lipca 1999 r. stanowiącej integralną część orzeczenia wydanego w sprawie sygn. akt I Ns 233/99, dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym we Włocławku prowadzony jest zbiór dokumentów Zd 1646;
4. udział w wysokości 1/2 części we współwłasności nieruchomości położonej w J. oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 01.67.00 ha na mapie bieglego geodety E. K. (2) z dnia 13 lipca 1999 r. stanowiącej integralną część orzeczenia wydanego w sprawie sygn. akt I Ns 233/99, dla której to nieruchomości w Sądzie Rejonowym we Włocławku prowadzony jest zbiór dokumentów Zd 1646 oraz posiadanie całej wyżej opisanej nieruchomości.

Sąd Rejonowy dokonał fizycznego podziału majątku poprzez przyznanie odpowiednio wnioskodawczyni i uczestnikowi enumeratywnie wymienionych w treści postanowienia nieruchomości, jak również posiadania

nieruchomości. Orzekł również o dopłacie, wydaniu nieruchomości, upoważnieniu do dokonania czynności faktycznych i roszczeniach ubocznych oraz kosztach postępowania. Sąd Rejonowy na gruncie ww. sprawy badał kwestię własności i posiadania spornej nieruchomości, w tym również dokonał analizy prawnej umowy przekazania własności spornego gospodarstwa rolnego sygnowanej pieczęcią i podpisem Naczelnika Gminy. Orzeczenie zapadłe w tej sprawie jest prawomocne.

(dowód: dokumenty w aktach sprawy Sądu Rejonowego we Włocławku sygn. akt I Ns 165/02 i sygn.. akt I Ns 783/13)

Postanowienie Sądu Rejonowego we Włocławku wydane w sprawie o wznowienie postępowania o podział majątku wspólnego (sygn. akt I Ns 783/13) jest prawomocne. Orzeczenie odrzucające skargę o wznowienie postępowania nie doprowadziło do wzruszenia prawomocnego postanowienia o podziale majątku wspólnego małżonków K..

(dowód: dokumenty w aktach sprawy Sądu Rejonowego we Włocławku sygn. akt I Ns 783/13)

Postanowieniem z dnia 24 maja 2010 r. Sąd Rejonowy we Włocławku stwierdził, że spadek po S. K. (1) nabyli jej synowie W. K., E. K. (1), L. K. każdy z nich w 1/3 części.

(dowód: dokumenty w aktach sprawy Sądu Rejonowego we Włocławku sygn.. akt I Ns 94/10)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o materiał dowodowy w postaci dokumentów złożonych przez powoda, dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego, aktach postępowania o podział majątku i o stwierdzenie nabycia spadku . Za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów, gdyż żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności, rzetelności i autentyczności, a i Sąd nie znalazł podstaw do ich kwestionowania.

Zgodnie z art. 841 § 1-3 kpc osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Jeżeli dłużnik zaprzecza prawo powoda, należy oprócz wierzyciela pozwać również dłużnika. Powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych. Powództwo interwencyjne, uregulowane w komentowanym w przepisie, stanowi środek merytorycznej obrony przysługujący osobie trzeciej przed egzekucją prowadzoną przeciwko dłużnikowi zgodnie z przepisami postępowania egzekucyjnego, w której nastąpiło zajęcie przedmiotu majątkowego (rzeczy, wierzytelności, innego prawa majątkowego) formalnie prawidłowe, ale naruszające prawo podmiotowe osoby trzeciej (np. komornik zajął ruchomość znajdującą się we władaniu dłużnika zgodnie z art. 845 § 1, która na gruncie prawa materialnego stanowi własność osoby trzeciej). Ochronie podlegają własność, współwłasność, użytkowanie wieczyste, wierzytelności, inne prawa majątkowe (np. prawo udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, prawo do akcji). Powództwo ekscydencyjne, w przeciwieństwie do powództwa opozycyjnego, nie jest ukierunkowane na zwalczanie tytułu wykonawczego, ale zmierza do przeciwstawienia się prowadzeniu egzekucji z określonego przedmiotu. Podstawa do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji występuje wówczas, gdy w toku zajęcia zostały naruszone prawa osoby trzeciej (np. dana rzecz jest własnością tej osoby), przy czym, co podkreśla się w piśmiennictwie, chodzi o naruszenie tego rodzaju, że doszło do zajęcia takiego składnika majątkowego, z którego wierzyciel nie ma prawa zaspokoić swojej wierzytelności. Podstawę powództwa z art. 841 § 1 może stanowić zajęcie w toku egzekucji przedmiotu, do którego osobie trzeciej przysługuje ograniczone prawo rzeczowe. Jednak zajęcie w toku egzekucji przedmiotu obciążonego ograniczonym prawem rzeczowym stanowi naruszenie prawa osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 § 1 kpc tylko wówczas, gdy ustawa nie nakazuje uwzględniać tego prawa w egzekucji w inny sposób. Przysługujące osobie trzeciej ograniczone prawa rzeczowe i prawa względne, które uzyskały przez wpis w księdze wieczystej rozszerzoną (poza stosunek zobowiązaniowy, z którego wynikają) skuteczność, są chronione w egzekucji z nieruchomości - zob. art. 922 i 1000 § 1 (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 9 grudnia 1998 r., I ACa 352/98, Apel.-Lub. 1999, nr 2, poz. 4). W literaturze wyrażany jest pogląd, że podstawę powództwa z art. 841 kpc może stanowić naruszenie nie tylko praw rzeczowych, lecz także praw wynikających ze stosunków obligacyjnych, co prowadzi do przekonania, że dopuszczalne jest wytoczenie

takiego powództwa w przypadku przewłaszczenia na zabezpieczenie - wówczas roszczenie przewłaszczającego o zwrotne przeniesienie własności przewłaszczonej rzeczy powinno być przedmiotem rozważań sądu rozstrzygającego o zasadności powództwa przeciwegzekucyjnego.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na nieudźwignięcie przez powoda ciężaru udowodnienia faktu, z którego wywodził skutki prawne (art. 6 kc, art. 232 kpc) w oparciu o przepis art. 841 kpc a contrario. Powód, który w terminie miesięcznym od dnia dowiedzenia się o naruszeniu jego prawa wytoczył niniejsze powództwo, zachowując termin prekluzyjny, w toku niniejszego postępowania nie wykazał jednak, że zajęte w toku postępowania egzekucyjnego nieruchomości są jego własnością. Za gołosłowne należy uznać twierdzenia powoda co do prawa własności spornej nieruchomości, nie przedstawił on jakiegokolwiek dowodu, który by je potwierdzał. Złożenie wniosku o stwierdzenie praw do spadku po zmarłej matce S. K. (1) i uzyskanie postanowienia stwierdzającego te prawa nie potwierdza jego prawa do przedmiotowej nieruchomości. Samo w sobie nie stanowi tytułu prawnego świadczącego o tym, że dana osoba jest właścicielem konkretnej nieruchomości. To co wchodzi w skład spadku po danej osobie może zostać przesądzone dopiero w sprawie np. o dział spadku. Takich dowodów, które świadczyłyby o innym stanie prawnym niż wynikający z postanowienia o podziale majątku wspólnego małżonków K. powód nie przedstawił. Za Sądem Okręgowym we Włocławku rozpoznającym zażalenie na postanowienie o odmowie udzielenia zabezpieczenia roszczenia należy również wskazać, że kwestia własności i posiadania spornej nieruchomości była przedmiotem badania tak przed Sądem Rejonowym we Włocławku jak i przed Sądem Okręgowym we Włocławku. Oba Sądy dokonały również analizy, w sprawie o sygnaturze akt I Ns 165/02 Sądu Rejonowego we Włocławku, umowy przekazania własności spornego gospodarstwa rolnego sygnowanej pieczęcią i podpisem Naczelnika Gminy. Orzeczenie zapadłe w tej sprawie jest prawomocne. Nadto postanowienie Sądu Rejonowego we Włocławku wydane w sprawie o wznowienie postępowania o podział majątku wspólnego (sygn. akt I Ns 783/13) jest prawomocne Sąd meriti dostarczył odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi, który kwitował odbiór dnia 3 stycznia 2014 r. Fakt, czy pełnomocnik poinformował skarżącego o tym, że otrzymał odpis orzeczenia oraz o jego treści nie jest istotny dla ustalenia, że doręczenia dokonano prawidłowo. Na przepływ informacji pomiędzy mocodawcą a jego pełnomocnikiem Sąd nie ma wpływu. Do tej kwestii Sąd Rejonowy odniósł się w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 kwietnia 2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w myśl zasady odpowiedzialności strony za wynik sprawy obciążając kosztami procesu powoda przegrywającego w całości. Na koszty procesu poniesione przez pozwaną składała się opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i koszty zastępstwa procesowego – 2400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)).